
HYVÄ PEREHDYTYS OHJATUSSA HARJOITTELUSSA

- **Kirjallisuuskatsaus hoitotyön opiskelijoiden ohjauksesta
opiskelijan näkökulmasta**

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Hoitotyön koulutusohjelma

Forssa, syksy 2015

Saara Uoti

Saara Uoti

TOIMIPISTE

Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoitaja (AMK)

Tekijä

Saara Uoti

Vuosi 2015**Työn nimi**

Hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa –
Kirjallisuuskatsaus hoitotyön opiskelijoiden ohjauksesta opiskelijan näkökulmasta

TIIVISTELMÄ

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kirjallisuuskatsaukseen perustuen, mitä on sairaanhoitajaopiskelijan hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää uusinta näyttöön perustuvaa tietoa sairaanhoitajaopiskelijan hyvästä perehdytyksestä ohjatussa harjoittelussa. Tätä tietoa voidaan hyödyntää opiskelijoiden perehdyttämisen kehittämisessä.

Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena mukailien systemaattista kirjallisuuskatsausta ja tietoa haettiin Cinahl – ja PubMed -tietokannoista. Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui yhteensä kuusi englannin kielistä tutkimusartikkelia.

Aineisto analysoitiin menetelmien osalta induktiivisella sisällönanalyysillä. Induktiivisen sisällönanalyysin tuloksista muodostui yhteensä kuusi yläluokkaa sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävästä tekijöistä. Lisäksi sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä estävistä tekijöistä muodostui kaksi yläluokkaa.

Tutkimusten mukaan sairaanhoitajaopiskelijan hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa muodostuu sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävästä ja perehdyttämistä estävistä tekijöistä. Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistäviä tekijöitä ovat perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa, kokemus perehdytyksen onnistuneisuudesta, perehdyttäjän persoona, asenteet ja kokemus onnistuneesta perehdytyksen toteutuksesta. Perehdyttämistä estäviä tekijöitä ovat kokemus ohjauksen puutteesta sekä kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä. Nämä edistävät ja estävät tekijät on kuvattu tässä opinnäytetyössä yläluokkina.

Avainsanat sairaanhoitajaopiskelija, ohjattu harjoittelu ja perehdyttäminen

Sivut

26 s. + liitteet 6 s.

Forssa
Degree Programme in Nursing
Registered Nurse

Author Saara Uoti **Year** 2015

Subject of Bachelor's thesis A good orientation to practical training – A Literature Review of student nurses' orientation from a student's perspective

ABSTRACT

The purpose of this study was to find out what nursing students' good orientation during their practical training is all about. The aim of this study was to find out the latest evidence-based information about what the nursing students' good orientation is while their practical training. This information can be used to develop students' orientation.

The thesis was carried out in the form of the Literature Review to paraphrase a systematic review of literature. The information was sought from Cinahl –and PubMed -databases. A total of six English –language studies were selected to the review of the literature.

The data was analyzed, as regards methods, by using an inductive content analysis. The results of the inductive content analysis formed six top classifications about the nursing student's promoting factors of orientation. In addition, two top classifications about the nursing students' preventing factors were also formed.

According to the research nursing student's good orientation in a supervised practice consists of things that promote and things that prevent nursing students' orientation. The Preceptor's co-operation with the students, the experience of how successful the orientation was, the preceptor's personality, attitudes and an experience of a successful orientation are factors which are linked to the promoting factors of orientation. The factors that prevent orientation are the lack of orientation experience, the experience of professional skills and the feeling of approval. These promoting and preventing factors are described in this thesis as top classifications.

Keywords nursing student, practical training, orientation

Pages 26p. + appendices 6 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	PEREHDYTTÄMINEN.....	2
2.1	Perehdyttäminen ja lainsäädäntö.....	2
2.2	Työyksikkölähtöinen perehdyttäminen.....	2
2.3	Perehdyttäminen opiskelijoiden oppimisen kannalta.....	3
2.4	Ohjaaja perehdyttäjänä.....	4
2.5	Ohjaajan motivaatio perehdyttämiseen.....	4
2.6	Osastonhoitajan rooli perehdyttämisessä.....	4
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA ASETETUT KYSYMYKSET .	5
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	5
4.1	Systemaattinen kirjallisuuskatsaus – tutkimussuunnitelman laadinta.....	6
4.2	Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä.....	6
4.3	Sisäänottokriteerit täyttävä aineisto.....	7
4.4	Aineiston kerääminen.....	7
4.5	Medic.....	8
4.6	CINAHL.....	8
4.7	PubMed.....	9
4.8	Aineiston analyysi.....	9
5	TUTKIMUSTEN LAADUN ARVIOINTI.....	12
6	TULOKSET.....	14
6.1	Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävät tekijät.....	15
6.1.1	Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa.....	15
6.1.2	Kokemus perehdyksen onnistuneisuudesta.....	16
6.1.3	Perehdyttäjän persoona.....	16
6.1.4	Asenteet.....	17
6.1.5	Kokemus onnistuneesta perehdytyksen toteutuksesta.....	17
6.2	Sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä estävät tekijät.....	17
6.2.1	Kokemus ohjauksen puutteesta.....	17
6.2.2	Kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä.....	18
7	POHDINTA.....	19
7.1	Tulosten tarkastelu.....	19
7.2	Opinnäytetyön luotettavuus.....	19
7.3	Opinnäytetyön eettisyys.....	21
7.4	Päätelmät ja jatkotutkimusehdotukset.....	21
	LÄHTEET.....	23
Liite 1	Kuvaus tietokantahauista	
Liite 2	Yhteenvetotaulukko valituista tutkimusartikkeleista	
Liite 3	Sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä edistävät tekijät	
Liite 4	Sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä estävät tekijät	

1 JOHDANTO

Hoitotyön koulutusohjelmassa sairaanhoitajaopiskelijan opinnoista on kolmasosa ohjattua harjoittelua. Sairaanhoitajakoulutuksen opintojen laajuus on kokonaisuudessaan 210 opintopistettä, ja opintojen kesto on kolme ja puoli vuotta. Sairaanhoitajaopiskelijalla tarkoitetaan opiskelijaa, joka suorittaa ammattikorkeakoulussa Sairaanhoitaja AMK -tutkintoa. (Hoitotyön koulutusohjelman opetussuunnitelma 2014.)

Ohjatun harjoittelun tulisi olla sairaanhoitajaopiskelijalle antoisa oppimiskokemus. Sairaanhoitajaopiskelijoiden ohjattujen harjoittelujen perehdytyskokemuksilla saattaakin olla vaikutusta siihen, miten he suhtautuvat harjoittelun aikana saamiinsa tietoihin ja taitoihin. Oppimisen kannalta keskeistä on se, että sairaanhoitajaopiskelijat ovat motivoituneita oppimaan. Oppimiskokemuksilla taas on vaikutusta siihen, miten he suhtautuvat saamaansa perehdytykseen harjoittelujakson päätyttyä. (Stolt 2011.)

Opiskelijaohjausta ohjaavat opiskelijaohjauksen laatusuositukset. Opiskelijaohjauksen laatusuositusten avulla pyritään vaikuttamaan siihen, että opiskelija saa laadukasta ohjausta ohjatussa harjoittelussa. Harjoitteluyksikön toiminnassa on tärkeää se, että jokainen henkilökunnan jäsen on motivoitunut opiskelijaohjaukseen ja että henkilökunnan kesken vallitsee opiskelijamyönteinen ilmapiiri. Harjoitteluyksikön ohjausvastaava ja opiskelijan ohjaaja ovat keskeisessä roolissa opiskelijamyönteisen ilmapiirin luomisessa. Ohjaajaa koskee erityinen vastuu opiskelijan ohjauksesta kuten siitä, että hän antaa rakentavaa palautetta opiskelijalle sekä osaa ottaa myös itse palautetta vastaan. (Opiskelijaohjauksen laatusuositukset 2012.)

Perehdytyksellä pyritään siihen, että opiskelijalla on mahdollisuus kokea olevansa osa työyhteisöä. Erityisen merkittävää opiskelijan kannalta on se, että opiskelija hyväksytään työpaikalla heti osaksi työyhteisöä ja sen arkea. (Perehdytys työpaikalla n.d.) Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämiseen kuuluvat muun muassa ohjaaminen käytännön oppimistilanteissa, työtehtäviin ohjeistaminen, työyhteisöön sekä toimintaympäristöön tutustuttaminen (Rainio 2010, 4).

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi eräs Etelä-Suomessa sijaitseva organisaatio. Kyseisessä organisaatiossa oli alkanut opiskelijoiden perehdyttämisen kehittäminen. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kirjallisuuskatsaukseen perustuen, mitä on sairaanhoitajaopiskelijan hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää uusinta näyttöön perustuvaa tietoa sairaanhoitajaopiskelijan hyvästä perehdytyksestä ohjatussa harjoittelussa. Tätä tietoa voidaan organisaatiossa hyödyntää opiskelijoiden ohjauksen kehittämisessä.

Opinnäytetyön keskeiset käsitteet ovat sairaanhoitajaopiskelija, ohjattu harjoittelu ja perehdyttäminen.

2 PEREHDYTTÄMINEN

Perehdyttäminen on kokonaisuutena prosessi, joka alkaa jo ennen uuden työntekijän saapumista työyksikköön. Henkilöön on voitu ottaa yhteyttä puhelimitse tai toisaalta henkilö itse on saattanut olla yhteydessä työyksikköön. (Lainio 2008.)

Uuden henkilön perehdyttämiseen työyksikössä liittyy monia huomioon otettavia asioita. Geier (2011) kuvaa DeCenzon ja Robbinssin huomiota siitä, että henkilön tulee saada perehdyttäjältä tai jos perehdyttäjiä on useampia niin, perehdyttäjiltä, riittävästi ohjausta ja opastusta.

Yonge, Hagler, Cox ja Drefs (2011) kuvaavat sairaanhoitaopiskelijoiden kokemuksia heidän saamastaan perehdytyksestä. Sairaanhoitajaopiskelijat kokevat arvostavansa hyviä perehdytyskokemuksia. Keskeistä hyvän perehdytyksen kannalta on se, että opiskelijalle mahdollistuu mielekkäistä oppimistilanteita. Tähän liittyen yhteistyö perehdyttäjän kanssa koetaan tärkeäksi.

2.1 Perehdyttäminen ja lainsäädäntö

Perehdyttämiseen liittyvät lait tulee ottaa työpaikoilla huomioon ja työnantajan tulee niitä myös noudattaa. Työlainsäädännöllä pyritään erityisesti suojaamaan työntekijää ja hänen oikeuksiaan saada perehdytystä. Perehdyttäminen ja kouluttaminen ovatkin työnantajaa velvoittavia säädöksiä. Huolellinen perehdyttäminen mahdollistaa työntekijän työskentelyn turvallisesti työympäristössä. (Kupias & Peltola 2009, 20–21.)

Yhteistoimintalaissa (334/2007) korostetaan dialogisen perehdyttämisen merkitystä työnantajan ja työntekijän välillä. Yhteistoimintalain tavoitteena on kehittää yrityksen toimintaa, ja edistää työnantajan ja työntekijän keskinäistä vuoropuhelua. Työturvallisuuslain (738/2002) tarkoituksena vastaavasti on vaikuttaa edistävällä tavalla sekä työympäristöön että työolosuhteisiin. Työturvallisuuslain toisen luvun, 14 §:ssa mainitaankin siitä, että työntekijä tulee perehdyttää riittävästi muun muassa työhön, työpaikan olosuhteisiin ja turvallisiin työtapoihin.

2.2 Työyksikkölähtöinen perehdyttäminen

Perehdytykseen liittyy keskeisesti perehdytyksen suunnittelu ja perehdytyksen kehittäminen. Perehdytyksen suunnittelussa voidaan käyttää apuna yksikön omaa kirjallista perehdytysohjelmaa, joka kuvaa yksikön toimintaa ja käytänteitä. Perehdyttämisen suunnitteluun kuuluu perehdytyksen toteuttamisen suunnitteluajataulu sekä perehdytyksen vastuuhenkilön ja perehdyttäjien nimeäminen. Perehdytyksessä on olennaista huomioida perehdytyksen arviointi perehdyttämisen prosessin eri vaiheissa, myös perehdytyksen alkuvaiheessa. (Laaksonen, Niskanen, Ollila & Risku 2005, 138.)

Perehdyttäminen mielletään tavallisesti henkilön nopeaksi tutustuttamiseksi työympäristöön. Työympäristöön kuuluvat sekä työtilat että työntekijät. Uuden henkilön perehdyttämiseen liittyy ajatus siitä, että hän tarvitsee ohjeistusta aluksi monessa asiassa. Henkilön, joka on työskennellyt pitkään työyksikössä, ei välttämättä oleteta hyötyvän perehdytyksestä hänen työhistoriansa perusteella, mikä on työntekijän kannalta ikävää. (Geier 2011.)

Pitkään työyksikössä työskennelleen henkilön ajatellaan osaavan keskeiset asiat työkokemuksensa myötä. Perehdyttämiseen liittyy keskeisesti työyhteisöön sopeuttaminen sekä opastus työtehtäviin. Perehdyttämisen toteuttaminen edellyttää perehdyttäjältä sitoutumista ja motivaatiota perehdyttämistä kohtaan. (Geier 2011.) Vastaavasti uusi työntekijä asettaa perehdytykselle erilaisia vaatimuksia.

2.3 Perehdyttäminen opiskelijoiden oppimisen kannalta

Perehdyttämiseen voi liittyä monia tavoitteita. Oppiminen on ehkäpä perehdytettävän kannalta yksi keskeisimmistä tavoitteista, mutta toki tavoitteet työssä oppimisesta ovat henkilökohtaisia. Jokainen henkilö oppii omalla tavallaan, toiset oppivat esimerkiksi havainnoimalla ja toiset itse tekemällä. Oppimistapoja onkin monia erilaisia. Perehdytettävä voi oppia esimerkiksi saamalla suullista ja/tai kirjallista ohjausta. Perehdyttäjän tulee tiedostaa, että perehdytettävät ovat yksilöitä, jotka myös oppivat yksilöllisesti. Perehdyttämisellä pyritään luomaan yksilölle käsitys työympäristön toimintatavoista, jotta yksilö voi työskennellä sekä itsenäisesti että osana työyhteisöä. (Lainio 2010.)

Perehdyttämisen tavoitteena tulisi olla myönteisten asenteiden kehittyminen hoitotyötä kohtaan. Perehdytyksen laatu vaikuttaakin osaltaan siihen, millaisia asenteita sairaanhoitajaopiskelijalle kehittyy perehdytystä kohtaan. Toimivalla, opiskelijan tarpeet ja toiveet huomioivalla perehdytyksellä, voidaan edistää myönteisten asenteiden kehittymistä. (Surakka 2009, 77.) Toisaalta jokainen sairaanhoitajaopiskelija kokee saamaansa perehdytyksen yksilöllisesti, ja hänellä saattaa olla jo ohjattuun harjoitteluun tullessa tietynlaisia asenteita hoitotyötä kohtaan.

Sairaanhoitajaopiskelijat kokevat saamansa perehdyttämisen eri tavoin. Kajanderin (2007) mukaan sairaanhoitajaopiskelijat kokivat oppineensa harjoitteluisissa, minkä lisäksi ohjaajien koettiin tukeneen heitä teorian ja saatujen harjoittelukokemusten yhdistämisessä käytäntöön. Sairaanhoitajaopiskelijat kokivat kuitenkin, että heidän saamansa perehdyttäminen oli ollut riittämätöntä.

2.4 Ohjaaja perehdyttäjänä

Sairaanhoitajaopiskelija saattaa kokea jännitystä ohjattua harjoittelua kohtaan riippumatta siitä, missä vaiheessa hoitotyön opintojaan hän on. Ensimmäisenä ohjatun harjoittelun työpäivänä perehdyttäjän tulee tutustua keskustellen sairaanhoitajaopiskelijaan. Keskustelua voi muodostua opiskelijan odotuksista ja toiveista ohjatusta harjoittelusta saataviin oppimiskokemuksiin liittyen. Perehdyttäjän tulee reflektoida eli tarkkailla ja arvioida itseään, jotta hän tiedostaa sen, mihin asioihin hänen tulisi kiinnittää huomiota perehdytyksessä. (Surakka 2009, 75.)

Perehdyttäjän tulee kannustaa sairaanhoitajaopiskelijaa. Perehdytykselle on ominaista se, että opiskelijaa tuetaan ja kannustetaan kysymään aktiivisesti hoitotyöhön liittyvistä asioista. Perehdyttäjän on hyvä muistaa se, että erityisesti alkuvaiheessa opintojaan olevalla ei välttämättä ole kovin paljon tietoa esimerkiksi erilaisista sairauksista ja niiden hoitamisesta. (Surakka 2009, 75.)

Ohjaajan tulee perehdyttää opiskelijaa opiskelijälähtöisesti. Perehdytyksessä on hyvä muistaa rauhallinen eteneminen asiasta toiseen, mikä mahdollistaa ohjaajan ja opiskelijan välisen vastavuoroisen keskustelun. Rauhallisesti toimivan perehdyttäjän on mahdollista arvioida sitä, miten opiskelija ymmärtää asiat. (Surakka 2009, 75.)

2.5 Ohjaajan motivaatio perehdyttämiseen

Ohjaajan tulee olla motivoitunut ja kiinnostunut perehdyttämisestä. Hänen tulee omaksua roolinsa ohjaajana, ja tiedostaa oma vastuunsa koko perehdyttämisprosessin ajan. Opiskelijan tulee saada ohjaajalta heti ohjatun harjoittelun alussa perehdytystä keskeisimmistä yksikön toimintaan ja käytänteisiin liittyvistä asioista. (Surakka 2009, 72–73.)

Ohjaaja voi hyödyntää perehdyttämisessä erilaisia ohjausmateriaaleja. Perehdyttämisessä voidaan käyttää henkilökohtaisen ohjauksen ja keskustelun ohessa myös kirjallista ohjausmateriaalia. Kirjallisena ohjausmateriaalina voidaan käyttää esimerkiksi työyksikön omaa perehdyttämisohjelmaa. Työyksikön perehdyttämisohjelmaan kuuluu yleensä tietoa siitä, millaisia arvoja työyksikössä korostetaan, periaatteita työyksikön toiminnasta ja erityisesti tietoa siitä, mihin asioihin uusi työyhteisön jäsen tulee perehdyttää. (Surakka 2009, 72–73.)

2.6 Osastonhoitajan rooli perehdyttämisessä

Osastonhoitaja vastaa perehdyttämisen suunnittelusta ja on osaltaan mukana kehittämässä perehdyttämistä. Miettinen, Peltokoski ja Åstedt-Kurki (2006) kuvaavat osastonhoitajan rooliin kuuluviksi keskeisiksi asioiksi mahdollisuuksien luomisen, perehdyttämiseen osallistumisen ja arvioinnin -sekä palautteen kokoamisen. Osastonhoitajan roolissa korostuu

tiedon jakaminen sekä sallivan ilmapiirin rakentaminen perehdyttämisen kannalta.

Osastonhoitajalla on keskeinen rooli perehdyttämisen suunnittelussa ja toteutuksessa. Osastonhoitajan tulee nimetä perehdyttäjä, ottaa työvuoro-suunnittelussa huomioon perehdyttäminen ja tukea perehdyttäjää tehtävässään. Perehdyttäjän saamalla tuella on merkitystä perehdytyksen laatuun ja täten opiskelijoiden kokemuksiin perehdytyksestä. (Miettinen, Peltokoski & Åstedt-Kurki 2006.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA ASETETUT KYSYMYKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kirjallisuuskatsaukseen perustuen, mitä on sairaanhoitajaopiskelijan hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää uusinta näyttöön perustuvaa tietoa sairaanhoitajaopiskelijan hyvästä perehdytyksestä ohjatussa harjoittelussa. Tätä tietoa voidaan hyödyntää opiskelijoiden ohjauksen kehittämisessä.

Tutkimuskysymykset olivat:

- Mitä on sairaanhoitajaopiskelijan kokema hyvä perehdytys?
- Mitkä tekijät edistävät sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä sairaanhoitajaopiskelijoiden kuvaamana?
- Mitkä tekijät estävät sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä sairaanhoitajaopiskelijoiden kuvaamana?

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Systemaattinen kirjallisuuskatsaus kohdistuu tutkimuksiin, jotka on rajattu ja valikoitu tarkasti olemassa olevien tutkimusten joukosta. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus onkin tietyssä aikana tehtyihin tutkimuksiin kohdistuva kirjallisuuskatsaus. Keskeistä systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa on se, että siihen valitaan mukaan vain relevantteja ja tarkoituksenmukaisia, korkealaatuisia tutkimuksia. (Johansson 2007, 4–5.) Tämä opinnäytetyö toteutettiin systemaattista kirjallisuuskatsausta mukaellen.

Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa on eri vaiheita. Tähän liittyen systemaattiselle kirjallisuuskatsaukselle on ominaista se, että se etenee suunnitteluvaiheesta vaihe vaiheelta kohti raportointia. Vaiheiden lukumäärä voi vaihdella; systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa voi olla esimerkiksi kolme vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa suunnitellaan katsausta, toisessa vaiheessa tehdään katsaus, mihin kuuluvat haut, analysoinnit sekä synteesit, ja kolmannessa vaiheessa katsaus

raportoidaan. (Johansson 2007, 5.) Tässä opinnäytetyössä kirjallisuuskatsaus on tehty kolmivaiheisesti.

4.1 Systemaattinen kirjallisuuskatsaus – tutkimussuunnitelman laadinta

Systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen kuuluu tutkimussuunnitelman laatiminen. Suunnitteluvaiheessa keskiössä on aiempien tutkimusten tarkastelu aiheeseen liittyen. Tutkimussuunnitelmaan kirjataan tutkimuskysymykset sellaiseen muotoon, että ne ovat mahdollisimman selkeät ja niin, että niistä tulee ilmi se, mihin tutkimuksella haetaan tietoa. Tutkimuskysymyksiä voi olla yhteensä yhdestä kolmeen. Katsauksen teossa käytettävät menetelmät valitaan sen jälkeen, kun tutkimuskysymykset on laadittu. Menetelmiin liittyy hakutermien pohtiminen ja niiden valinta. Lisäksi valitaan käytettävät tietokannat. (Johansson 2007, 6.)

Tätä opinnäytetyötä varten laadittiin kolme tutkimuskysymystä, joista yksi keskittyi siihen, mitä on sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemana hyvä perehdytys. Lisäksi yksi tutkimuskysymys tutki perehdytystä edistäviä tekijöitä ja yksi sitä, mitkä tekijät estävät sairaanhoitajaopiskelijan perehdytystä. Jokaisella kolmella tutkimuskysymyksellä selvitettiin sairaanhoitajaopiskelijoiden näkökulmia heidän saamaansa perehdytykseen liittyen.

Tässä opinnäytetyössä määriteltiin tarkasti se, mitä tutkitaan ja millä menetelmillä. Tiedonhaussa käytettävät hakusanat määriteltiin asetettujen tutkimuskysymysten perusteella. Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa vaiheet tulee määritellä ja kirjata ylös tarkasti. Tämä on tärkeää, jotta virheitä voidaan minimoida. Huolella tehty vaiheiden määrittely ja kirjaaminen ovat tärkeitä asioita myös siksi, että katsaus on toistettavissa. (Johansson 2007, 4–5.)

4.2 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan koota aiheeseen liittyviä tutkimuksia yhteen. Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaankin syventää tietoa aiheen mukaisesti, tutkitun tiedon ja tulosten mukaan. Hakiessa tutkimuksia muodostuu tiedonhakijalle käsitys siitä, miten paljon aiheesta on olemassa tutkimustietoa. Kirjallisuuskatsaus mahdollistaa tutkimusten sisällön ja käytettyjen menetelmien vertailun. Kirjallisuuskatsaus voi koostua laajasta tutkimuskokonaisuudesta tai vastaavasti vaikkapa kahden tutkimuksen yhteiskäsittelystä. (Johansson 2007, 3.) Tässä opinnäytetyössä tutkimukset valittiin sen mukaisesti, että ne vastasivat asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

Kirjallisuuskatsaus sisältää aiemmin tehtyjen tutkimusten ja kirjallisuuden erittelyn sekä tutkimustiedon kriittisen arvioinnin. Kirjallisuuskatsauksen myötä opinnäytetyössä hyödynnetään tietoa omaan opinnäytetyön aiheeseen liittyen. Tietoa luettaessa suhteutetaan toisiinsa erilaiset

aiheeseen liittyvät näkökulmat ja tärkeimmät tutkimusten tutkimustulokset. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 258–259.) Tässä opinnäytetyössä mukaan valikoituneista tutkimuksista poimittiin sairaanhoitajaopiskelijoiden ilmaisemia kokemuksia saamastaan perehdytyksestä ohjatussa harjoittelussa.

4.3 Sisäänottokriteerit täyttävä aineisto

Opinnäytetyössä tiedonhauulle asetettiin sisäänottokriteerit. Kriteerit olivat: valittava aineisto koostui hoitotieteellisistä tutkimusartikkelijulkaisuista, tutkimusartikkelit olivat joko suomen- tai englanninkielisiä, ne oli julkaistu vuosien 2010–2015 aikana ja niistä oli saatavilla ilmainen kokoteksti, eli Full Text. Kirjallisuuskatsaukseen otettiin mukaan vain sellaisia hoitotieteellisiä tutkimusartikkeleita, joissa käsiteltiin hoitotyön opiskelijoiden saamaa ohjausta heidän näkökulmastaan. Aineistoon hyväksyttiin mukaan myös sellaiset tutkimukset, joissa käsiteltiin sekä sairaanhoitajaopiskelijoiden että ohjaajien kokemuksia; tutkimuksista poimittiin vain sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia. Valmiita sairaanhoitajia käsitteleviä tutkimusartikkeleita ei otettu mukaan kirjallisuuskatsauksen aineistoon.

Hakusanojen perusteella saatu hakutulos käytiin läpi ensin otsikkotasolla. Kun saatu hakutulos ei liittynyt aihealueeseen, se poissuljettiin. Saadusta hakutuloksesta luettiin abstrakti ja kun se vastasi opinnäytetyössä asetettuihin kysymyksiin, luettiin koko artikkeli vielä kokonaan läpi. Tämän jälkeen hakutulos joko otettiin mukaan aineistoon tai vastaavasti jätettiin ottamatta.

Cochrane:n sisältämät tutkimusartikkelit käsitelivät pääsääntöisesti sairaanhoitajien ohjauskokemuksia ja heidän näkökulmiaan perehdytykseen liittyen. Täten Cinahl ja PubMed valikoituivat lopullisiksi tietokannoiksi. Tutkimusartikkelihaut tehtiin huhtikuussa 2015. Uusintahaku tehtiin 8/2015; kirjallisuuskatsauksen viimeisin varsinainen haku tehtiin 10.8.2015.

4.4 Aineiston kerääminen

Kirjallisuuskatsauksen tekovaiheessa hankitaan ja valikoidaan ne tutkimukset, jotka otetaan mukaan sisällönanalyysiin. Alkuperäistutkimuksia haetaan asetettujen tutkimuskysymysten mukaan kattavasti ja systemaattisesti. Katsaukseen valitut tutkimukset analysoidaan sisällöllisesti tutkimuskysymysten mukaisesti. Tutkimukset analysoidaan laadukkuuden mukaan, minkä lisäksi tutkimusten tulokset syntetisoidaan yhdessä; tuloksia siis yhdistellään eri näkökulmien mukaan. (Johansson 2007, 6.)

Tässä opinnäytetyössä hyödynnettiin eri sosiaali- ja terveysalan sähköisiä tietokantoja. Tutkimusartikkelien haku tehtiin aluksi monihaulla Nelli-portaalissa. Haun kohteena olivat suomen- ja englanninkieliset, tieteelliset

tutkimusartikkelit, ja hakuun otettiin mukaan sekä laadulliset että määrälliset tutkimusartikkelit.

Monihaku tehtiin Nelli -portaalissa sekä suomen- että englanninkielisillä hakusanoilla. Opinnäytetyön tiedonhaussa käytettävät hakusanat määritettiin opinnäytetyön kysymysten perusteella. Suomenkieliset hakusanat olivat: sairaanhoitajaopiskelija, ohjattu harjoittelu ja kokemukset. Hakusanat kirjoitettiin tarkennettu haku -kenttään seuraavaan muotoon: sairaanhoitajaopisk* ja ohjat* harjoit* kokemuk*, sillä kokonaisilla suomenkielisillä hakusanoilla ei löytynyt yhtään hakutulosta. Englanninkielisinä hakusanoina käytettiin seuraavia hakusanoja: ”Preceptorship”, ”Students” ja ”Nursing”. Aineisto valittiin käyttämällä apuna edellä mainittuja suomen- ja englanninkielisiä hakusanoja. Tähän opinnäytetyöhön valikoituivat tietokannat: Cinahl ja PubMed.

Nelli -portaalin monihaussa löytyi edellä mainituilla suomenkielisillä katkaistuilla hakusanoilla yhteensä 24 osumaa. Medic:istä löytyi 17 osumaa, Melindasta kuusi osumaa ja yksi osuma saatiin Suomen Lääkärilehdestä.

4.5 Medic

Medic -tietokannassa käytettiin seuraavia hakulauseita: (harjoittelu or työnohjaajat or ”terveydenhuollon harjoittelu” or toimipaikkakoulutus) and (hoitotyö or sairaanhoitajat or ”hoitotyön opiskelijat”). Haku rajattiin koskemaan kokotekstinä (Full Text) saatavilla olevia tutkimuksia. Aikarajoituksena olivat vuodet 2010–2015. Haku kyseisillä hakulausekkeilla tuotti yhteensä yhdeksän osumaa. Tämän jälkeen lisättiin rajaukseksi abstrakti, mikä tuotti kahdeksan osumaa eli rajaus poisti yhden viitteen.

Tutkimukset luettiin ensin läpi otsikkotasolla. Otsikon perusteella hyväksyttiin neljä tutkimusta ja hylättiin neljä. Hylätyt neljä tutkimusta käsittelivät opiskelijoiden opettajien arviointeja ohjatun harjoittelun oppimistuloksista. Otsikon perusteella hyväksytyistä luettiin sitten abstraktit. Abstraktien lukemisen jälkeen hyväksyttiin yksi tutkimus. Koko tekstin lukemisen jälkeen jätettiin tutkimus ottamatta, sillä se käsitteli selkeästi vain perehdyttäjän kokemuksia.

4.6 CINAHL

Cinahl -tietokannassa valittiin hakutermeiksi (MM Exact Major Subject Heading) Preceptorship, Students ja Nursing. Hakutermit yhdistettiin toisiinsa niin että ensimmäiseen MM Exact Major Subject Heading -hakusanakenttään kirjoitettiin ”Preceptorship” ja toiseen MM Exact Major Subject Heading -hakusanakenttään kirjoitettiin ”Students, Nursing+”. Kyseiset termit yhdistettiin toisiinsa AND-sanalla. Haku rajattiin

koskemaan kokotekstinä (Full Text) saatavilla olevia tutkimuksia ja tutkimusartikkeleita vuosilta 2010–2015. Haku tuotti 37 osumaa.

Otsikon perusteella hyväksyttiin 30 tutkimusta ja hylättiin seitsemän. Tämän jälkeen abstraktin eli tiivistelmän perusteella hyväksyttiin viisi tutkimusartikkelia ja hylättiin 25. Hylätyistä tutkimusartikkeleista yhdeksän tutkimusartikkelia käsitteli valmistuneiden sairaanhoitajien kokemuksia ohjaajana toimimisesta, neljä koski valmistuneiden sairaanhoitajien ajatuksia ohjaajan roolista ja viisi käsitteli valmistuneiden sairaanhoitajien työhön perehdyttämistä. Neljä tutkimusartikkelia koski ohjaajien käsityksiä omista ohjausehdellytyksistään ja kolme käsitteli ohjaavan opettajan omien ohjaustaitojen arviointia.

Yhdessä hylätyistä tutkimusartikkeleista oli tutkittu hoitotyön opettajan ja ohjaajan yhteistyötä, kahdessa käsiteltiin moniammatillista koulutusta ja kolmessa kuvattiin kehityskeskusteluja oppimisen kannalta sairaanhoitajan työssä. Kaksi tutkimusartikkelia koski sairaanhoitajien työhön perehdyttämistä sijaisuuden kannalta ja kolme perehdyttämistä johtajuuden näkökulmasta. Lisäksi kolme tutkimusartikkelia käsitteli ohjaajien kokemuksia ohjaamisen kehittamisestä ohjaajan näkökulmasta.

Abstraktien lukemisen jälkeen hyväksyttiin siis viisi tutkimusta. Koko tekstin lukemisen jälkeen hyväksyttiin kaikki viisi tutkimusartikkelia, sillä niissä oli tutkittu perehdytystä sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemana.

4.7 PubMed

PubMed-tietokannassa haku tehtiin Advanced -toiminnolla. Hakutermeinä käytettiin samoja hakutermejä kuin Cinahl-tietokannassa eli hakutermit olivat Preceptorship, Students ja Nursing. Hakutermit yhdistettiin niin että ensimmäiseen MeSH Major Topic -hakusanakenttään kirjoitettiin hakutermit ”Preceptorship” ja toiseen MeSH Major Topic -hakusanakenttään kirjoitettiin ”Students, Nursing”. Rajaus tehtiin koskemaan kokotekstinä (Full Text) saatavia tutkimuksia ja tutkimusartikkeleita vuosilta 2010–2015. Haku tuotti 45 osumaa.

Otsikon perusteella hyväksyttiin kahdeksan tutkimusartikkelia ja hylättiin 37. Abstraktin lukemisen jälkeen hyväksyttiin yksi tutkimus. Hylätyistä tutkimuksista suurin osa käsitteli hoitotyön opettajien näkökulmia osallistumisestaan ohjatun harjoittelun toteutukseen ja ohjattujen harjoittelujen kehittämiseen. Koko tekstin lukemisen jälkeen otettiin yksi tutkimus mukaan tutkimusaineistoon.

4.8 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysiä käytetään hoitotieteellisissä tutkimuksissa tutkimusaineiston analyysimenetelmänä. Sitä voidaan käyttää esimerkiksi tieteellisten tutkimusartikkelien ja yleisesti ottaen kirjallisen materiaalin analyysiin. Sisällönanalyysin avulla pyritään esittämään tutkittava asia

tiivistetyksi ja niin, että rakennetaan sellaisia malleja, joiden avulla tutkittava asia on mahdollista käsitteellistää. Sisällönanalyysissä keskeistä on se, että sen avulla pyritään saamaan tiivistetyssä ja yleisessä muodossa oleva kuvaus tutkittavasta asiasta. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 4.)

Sisällönanalyysi mahdollistaa menettelytapana dokumenttien systemaattisen ja objektiivisen analysoinnin. Sen avulla voidaan järjestää, kuvailla sekä kvantifioida tutkittava asia. Se voidaankin nähdä prosessina, jossa tutkittavista asioista tuotetut kategoriat kvantifioidaan. Tutkittava asia voidaan kuvailla käsitejärjestelmän, -kartan ja mallin avulla, mikä tarkoittaa käsitteiden esittämistä. Käsitteitä esitettäessä tuodaan esille niiden hierarkia ja mahdolliset suhteet toisiinsa. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 4–5.)

Tämän opinnäytetön tulokset saatiin valittujen tutkimusartikkelien tuloksista induktiivisen sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysissä on mahdollista edetä joko induktiivisesti eli aineistosta lähtien tai deduktiivisesti eli jostain aikaisemmasta käsitejärjestelmästä lähtien. Kummassakin vaihtoehdossa ensimmäisenä vaiheena on määritellä analyysiyksikkö, minkä valintaa ohjaa tutkimustehtävä ja aineiston laatu. Analyysiyksikkö voi olla esimerkiksi yksi sana, lause tai ajatuskokonaisuus. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5.)

Sisällönanalyysi-prosessiin kuuluu eri vaiheita. Sisällönanalyysissä valitaan analyysiyksikkö, tutustutaan aineistoon ja pelkistetään valittu aineisto. Analyysiyksikkö voi olla sana, lause, lauseen osa tai ajatuskokonaisuus. Lisäksi valittu aineisto tulee luokitella, jonka jälkeen sitä tulee tulkita. Sisällönanalyysi-prosessiin kuuluu myös se, että sisällönanalyysin luotettavuutta arvioidaan. (Backman, Hirvonen, Janhonen, Juntunen, Latvala, Lukkarinen, Matilainen, Nikkonen, Paasivaara, Vanhanen-Nuutinen & Vuokila-Oikkonen 2003, 24.) Tässä opinnäytetyössä käytettiin analyysiyksikkönä sanaa tai kokonaista lausetta liittyen opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin.

Tähän opinnäytetyöhön mukaan valitut tutkimukset luettiin kokonaisuudessaan läpi useita kertoja. Tällä tavoin teksti tuli tutuksi ja siitä saatiin muodostettua kokonaiskuva. Kaikki tutkimukset olivat englanninkielisiä, joten ne suomennettiin sana sanalta kirjallisesti. Valituista tutkimuksista koottiin taulukko, johon kirjattiin tutkimuksen tekijät, vuosi, maa, tutkimuksen tarkoitus, kohderyhmä, aineiston keruumenetelmä, analyysimenetelmä ja keskeiset tulokset (Liite 1).

Tutkimuksista poimittiin alkuperäisimaukset Word-tiedostolle. Alkuperäisilmauksia haettiin kysymällä tutkimusaineistolta kaikki tutkimuskysymykset yksitellen. Poimitut englanninkieliset alkuperäisilmaisut käännettiin mahdollisimman tarkasti suomenkielelle. Tämän jälkeen ilmaisut kirjattiin Word-tiedostoon käyttämällä apuna numerointia, jotta tiedettiin, mistä tutkimuksesta ilmaisu oli poimittu. Jokainen tutkimus oli numeroitu yhdestä kuuteen ennen alkuperäisilmausten poimimista (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Tutkimusten numerointi analysointia varten

Numero	Tutkimuksen tekijät
1)	Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace. 2013.
2)	Jonsen, Melender & Hilli. 2013.
3)	Killam & Heerschap. 2013.
4)	Kristofferzon, Mårtensson, Mamhidir & Löfmark. 2013.
5)	Omer, Suliman, Thomas & Joseph. 2013.
6)	O'Mara, McDonald, Gillespie, Brown & Miles. 2014.

Varsinainen analyysiprosessi aloitettiin aineiston pelkistämällä (Taulukko 2). Aineiston pelkistämisessä siis tutkimuksista poimitut alkuperäisilmaisut pelkistettiin. Pelkistämällä tarkoitetaan sitä, että alkuperäisilmaisuista muodostetaan ilmaisuja, jotka liittyvät tutkimuskysymyksiin (Kylmä & Juvakka 2007; Kyngäs & Vanhanen 1999).

Taulukko 2. Esimerkki alkuperäisilmausujen pelkistämisestä

Alkuperäisilmaisu	Pelkistys
2) ”Perehdyttäjät valmistautuu perehdyttämiseen etukäteen.”	Perehdyttäjän valmistautuminen perehdyttämiseen
1) ”Perehdyttäjällä on tietoa opiskelijasta ja hänen opinnoistaan. Perehdyttäjät osoittaa kiinnostusta perehdyttämistä kohtaan. Nämä asiat edistävät perehdyttämistä.”	Tietoa opiskelijasta
	Tietoa opiskelijan opinnoista
	Perehdyttäjän osoittama kiinnostus perehdyttämiseen
1) ”perehdytyksen lähtökohtana opiskelijan oppimistavoitteet”	Oppimistavoite perehdytyksen lähtökohta
4) ”perehdyttäjät keskustele opiskelijan kanssa hänen oppimistavoitteistaan.”	Oppimistavoitteista keskusteleminen

Pelkistämisen jälkeen pelkistyksistä muodostettiin ala- ja yläluokat (Taulukko 3.) Aineistosta muodostettiin abstrahoinnin eli yleiskäsitteiden muodostamisen avulla alaluokat. Tässä vaiheessa aineistoa myös ryhmiteltiin eli pelkistyksistä yhdistettiin niitä asioita, jotka liittyivät toisiinsa. (Kyngäs & Vanhanen 1999.)

Taulukko 3. Esimerkki ala- ja yläluokkien muodostamisesta

Pelkistykset	Alaluokka	Yläluokka
Perehdyttäjän valmistautuminen perehdyttämiseen	Perehdytyksen suunnittelu	Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa
Tietoa opiskelijasta		
Tietoa opiskelijan opinnoista		
Perehdyttäjän osoittama kiinnostus perehdyttämiseen		

Ala- ja yläluokista muodostui aineiston analyysissä yhteensä kaksi yhdistävää luokkaa. Seuraavassa taulukossa on havainnollistettu se, miten yksi näistä yhdistävistä luokista muodostettiin (Taulukko 4.) Yhdistävät luokat tiivistivät sekä ala- että yläluokkien sisältöjä (Kyngäs & Vanhanen 1999).

Taulukko 4. Esimerkki yhdistävän luokan muodostamisesta

Yläluokka	Yhdistävä luokka
Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa	Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävät tekijät

5 TUTKIMUSTEN LAADUN ARVIOINTI

Jokainen valituista tutkimuksista oli saatavilla kokotekstimuodossa (Full Text). Jokaiseen tutkimukseen sisältyi tiivistelmä, tutkimuksissa oli kirjallisuuskatsausosiot sekä viitteet aikaisempiin tutkimustuloksiin aiheen mukaisesti. Tutkimuksissa oli kuvaus aineistosta, aineiston hankinnasta ja tutkimuksessa käytetyistä tutkimusmetodeista. (Kankkunen, Vehviläinen & Julkunen 2009, 47–48.)

Kaikkiin tutkimuksiin sisältyi arviot siitä, miten yleistettävissä saadut tulokset olivat ja olivatko ne sovellettavissa. Tutkimusten tekijät olivat kuvanneet tutkimuksissaan suositeltuja jatkotutkimusehdotuksia. (Kankkunen, Vehviläinen & Julkunen 2009, 47–48.) Kirjallisuuskatsaukseen mukaan valittujen tutkimuksien tekijät, vuosi ja tutkimusten nimet on havainnollistettu taulukossa (Taulukko 5).

Taulukko 5. Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimukset

Tutkimuksen tekijät	Vuosi	Tutkimuksen nimi
Jonsen, Melender & Hilli	2013	Finnish and Swedish nursing experiences of their first clinical practise placement –A qualitative study
Killam & Heerschap	2013	Challenges to student learning in the clinical setting: A qualitative descriptive study
Omer, Suliman, Thomas & Joseph	2013	Perception of nursing students to two models of preceptorship in clinical training
Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace	2013	Comparing the Effectiveness, Practise Opportunities, and Satisfaction of the Preceptored Clinical and the Traditional Clinical for Nursing Students
O'Mara, McDonald, Gillespie, Brown & Miles	2014	Challenging clinical learning environments: Experiences of undergraduate nursing students
Kristofferzon, Mårtensson, Mamhidir & Löfmark	2013	Nursing students' perceptions of clinical supervision: The contributions of preceptors, head preceptors and clinical lecturers

Jonsen, Melender & Hilli (2013) kuvaavat tutkimuksessaan: ” Finnish and Swedish nursing experiences of their first clinical practise placement –A qualitative study” tutkimuksen toteutusta selkeästi ja johdonmukaisesti. Tutkimus oli toteutettu poikkileikkaustutkimuksena tietyltä ajalta käyttämällä apuna kuvailevaa, vertailevaa ja korrelatiivista asetelmaa. Tutkimusmenetelmänä oli kyselylomake, joka oli testattu aiemmin toisessa tutkimuksessa. Tutkimuksessa oli kuvattu kaikki tutkimusvaiheet, ja tulokset esitetty selkeästi tutkimuskysymyksiin vastaavassa muodossa.

Challenges to student learning in the clinical setting: A qualitative descriptive study-tutkimuksen tekijät (Killam & Heerschap 2013, 685) toteuttivat tutkimuksen laadullisena kuvailevana tutkimuksena. Kyseisessä tutkimuksessa haasteteltiin kohdejoukkoa esittämällä heille kolme asetettua tutkimuskysymystä. Tutkijat kiinnittivät tutkimuksen toteuksessa huomiota tutkimuksen luotettavuuteen ja tarkastettavuuteen. Tutkijoilla oli haastattelutilanteessa ulkopuolinen henkilö koodaamassa tutkimusdataa itsenäisesti. Tutkimustulokset on esitetty tutkimuksessa luotettavasti.

Omer, Suliman, Thomas ja Joseph (2013) kuvaavat tutkimuksessaan nimeltä: ”Perception of nursing students to two models of preceptorship in clinical training“ tarkasti tutkimuksen eri vaiheet. Tutkimuksesta ilmenee hyvin tutkimustarkoitus eli kahden perehdytysmallin tutkiminen sairaanhoitajaopiskelijoiden näkökulmasta. Tutkimus oli toteutettu kuvailevana tutkimuksena käyttämällä apuna strukturoitua kyselylomaketta. Tutkimustulosten kerääminen oli raportoitu tutkimuksessa selkeästi ja tutkimustulokset on esitetty johdonmukaisesti.

Hendricks, Wallance, Narwold, Guy ja Wallace (2013) olivat esittäneet tutkimuksessaan nimeltä: ”Comparing the Effectiveness, Practise Opportunities, and Satisfaction of the Preceptored Clinical and the Traditional Clinical for Nursing Students” tarkasti eri vaiheet standardisoidun kyselytutkimuksen toteutuksesta. Tutkimus vaikutti laadukkaalta, sillä kvantitatiivisen tutkimuksen tulokset oli esitetty numeerisesti taulukossa. Tutkimustuloksia oli aukikirjoitettu kyseisessä tutkimuksessa selkeästi.

O’Mara, McDonald, Gillespie, Brown & Miles (2014) ovat toteuttaneet tutkimuksen nimeltä: “Challenging clinical learning environments: Experiences of undergraduate nursing students”. Tutkimus oli toteutettu laadullisena tutkimuksena käyttämällä apuna tulkitsevaa menetelmää. Tutkimuksesta ilmeni hyvin tutkimuksen toteutus tutkimustuloksineen. Sairaanhoitajaopiskelijoiden ajatuksista oli koottu havainnollistava kuvio.

Nursing students’ perceptions of clinical supervision: The contributions of preceptors, head preceptors and clinical lectures -tutkimuksen tekijät (Kristofferzon, Mårtensson, Mamhidir & Löfmark 2013, 1253) toteuttivat tutkimuksen kyselytutkimuksena käyttämällä apuna Nursing Clinical Facilitators Questionnaire (NCFQ) -kyselylomaketta. Tutkimuksen tekijät muokkasivat kyselylomakkeen alkuperäisversiota niin että kyselylomake sisälsi kahdeksan kohtaa liittyen vastaajien (hoitotyön opiskelijoiden) taustatietoihin, kaksi heidän tyytyväisyydestään saamaansa ohjaukseen liittyen ja kahdeksan kysymystä koskien hoitotyön opiskelijoiden kuvauksia saamistaan oppimistuloksista. Tutkimuksessa käytetty Nursing -kyselylomake muokattiin niin että sen kysymykset käännettiin norjankielisestä versiosta ruotsin kielelle. NCFQ -kyselylomakkeen tekijät olivat testanneet kyselylomakkeen validiteettiä ja luotettavuutta ennen kyselyn suorittamista kohderyhmälle.

6 TULOKSET

Tutkimusten mukaan sairaanhoitajaopiskelijan hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa muodostuu sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävästä ja estävästä tekijöistä. Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistäviä tekijöitä hoitotyön opiskelijan kokemana ovat perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa, kokemus perehdytyksen onnistuneisuudesta, perehdyttäjän persoona, asenteet ja kokemus onnistuneesta perehdyksen toteutuksesta. Sairaanhoitajaopiskelijoiden

kokemana perehdyttämistä estäviä tekijöitä ovat kokemus ohjauksen puutteesta sekä kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä.

Induktiivisen sisällönanalyysin tuloksista muodostui viisi yläluokkaa liittyen sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistäviin tekijöihin (Liite 3). Lisäksi sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä estävistä tekijöistä muodostui kaksi yläluokkaa (Liite 4).

6.1 Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävät tekijät

Sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä edistävät tekijät muodostettujen yläluokkien mukaan ovat perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa, kokemus perehdytyksen onnistuneisuudesta, perehdyttäjän persoona, asenteet ja kokemus onnistuneesta perehdytyksen toteutuksesta (Liite 3).

6.1.1 Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa

Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa on perehdytyksen suunnittelua, kannustamista, tukemista ja opiskelijan huomiointia yksilönä. Perehdytyksen suunnitteluun kuuluu se, että perehdyttäjä valmistautuu perehdyttämiseen. Perehdyttäjällä tulee olla tietoa opiskelijasta ja hänen opinnoistaan. Perehdytyksen suunnitteluun vaikuttaa perehdyttäjän osoittama kiinnostus perehdyttämiseen. Suunniteltaessa perehdytystä tulee huomioida perehdytyksen lähtökohtana opiskelijan oppimistavoite ja se, että oppimistavoitteista keskustellaan yhdessä opiskelijan kanssa. (Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace. 2013., Jonsen, Melender & Hilli. 2013.; Kristofferzon, Mårtensson, Mamhidir & Löfmark. 2013.)

”Perehdyttäjä valmistautuu perehdyttämiseen etukäteen.” (2)

”Perehdyttäjällä on tietoa opiskelijasta ja hänen opinnoistaan. Perehdyttäjä osoittaa kiinnostusta perehdyttämistä kohtaan. Nämä asiat edistävät perehdyttämistä.” (1)

Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa on kannustamista. Opiskelijan kannustaminen on kannustamista reflektointiin eli kannustamista oman oppimisen pohdintaan. Tukemisessa huomiota tulee kiinnittää siihen, että opiskelija saa tukea. Opiskelijoiden huomiointi yksilönä on rohkaisemista kysymysten esittämiseen, tyytyväisyyden tunteen luomista ja kokonaisvaltaisen oppimisen helpottumista. (Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace. 2013., Jonsen, Melender & Hilli. 2013.; Kristofferzon, Mårtensson, Mamhidir & Löfmark. 2013.)

”kannustetaan oman oppimisen reflektointiin.” (1)

saa tukea niin muodostuu turvallisuuden tunne” (2)

”rohkaistaan kysymään asioista, mikä lisää turvallisuudentunnetta.” (4)

”Hyvä perehdytys luo tyytyväisyyttä ja helpottaa oppimista.”(1)

6.1.2 Kokemus perehdyksen onnistuneisuudesta

Sairaanhoidajaopiskelijoiden kokemukseen perehdyksen onnistuneisuudesta liittyvät palautteen saanti ja työyhteisön ilmapiiri. Palautteen saannissa on keskeistä järjestelmällisen ja rakentavan palautteen saanti. Työyhteisön ilmapiirissä tulisi vallita sallivuus, suvaitsevaisuus ja avoimuus. Tähän liittyen työyhteisön ilmapiirin avoimuudella on vaikutusta opiskelijan rohkeuteen; opiskelijan rohkeus kasvaa avoimuudesta. (Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace. 2013.; Jonsen, Melender & Hilli. 2013.)

”saa järjestelmällistä ja rakentavaa palautetta” (2)

”Salliva ilmapiiri työyhteisössä.” (2)

”Suvaitseva työyhteisön ilmapiiri lisää opiskelijan rohkeutta toimia hoitotyössä.” (1&2)

”avoimuus” (2)

”Opiskelijan rohkeus kasvaa avoimuudesta.” (2)

6.1.3 Perehdyttäjän persoona

Perehdyttäjän persoona vaikuttaa opiskelijalle annettuun tukeen ja perehdyttäjän aktiivisuuteen. Opiskelijalle annetun tuen tulisi olla kannustavaa. Lisäksi opiskelijalle annettuun tukeen liittyen on tärkeää se, että perehdyttäjä on saatavissa. Opiskelijalle annettuun tukeen liittyen keskiössä ovat opiskelijan saama tuki ja se, miten opiskelija kokee saaneensa arvostusta. Perehdyttäjän aktiivisuus on perehdyttäjän osoittamaa kiinnostusta perehdyttämiseen. (Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace. 2013.; Jonsen, Melender & Hilli. 2013.)

”Kannustavat ja saatavissa olevat perehdyttäjät; asenne perehdyttämiseen on tärkeä.” (2)

”Tunsin aina, että perehdyttäjä tuki minua. Tunsin olevani arvostettu.” (1)

”Perehdyttäjillä on tietoa opiskelijasta ja hänen opinnoistaan. Perehdyttäjä osoittaa kiinnostusta perehdyttämistä kohtaan. Nämä asiat edistävät perehdyttämistä.” (1)

6.1.4 Asenteet

Asenteet ovat sekä opiskelijan –että perehdyttäjän asenteita. Opiskelijan asenteissa korostuvat opiskelijan omat asenteet tiedon vastaanottamiseen liittyen. Sairaanhoitajaopiskelijat kokevat perehdyttäjän asenteen olevan tärkeä asia. (Jonsen, Melender & Hilli. 2013.)

“Opiskelijana omat asenteeni vaikuttavat tiedon vastaanottamiseen.” (2)

”Kannustavat ja saatavissa olevat perehdyttäjät; asenne perehdyttämiseen on tärkeä asia.” (2)

6.1.5 Kokemus onnistuneesta perehdytyksen toteutuksesta

Kokemus onnistuneesta perehdytyksen toteutuksesta liittyy perehdytyksen toteuttamiseen. Perehdytyksen toteuttaminen on ohjauksen antamista sairaanhoitajaopiskelijoille. Perehdytyksen toteuttaminen voidaan luokitella intensiiviseksi ja järjestelmälliseksi perehdyttämiseksi. (Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace. 2013.)

”annetaan ohjausta siitä, miten potilaita hoidetaan yksikössä” (1)

” Intensiivinen ja järjestelmällinen perehdyttäminen.” (5)

6.2 Sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttämistä estävät tekijät

Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä estävät tekijät muodostettujen yläluokkien mukaan ovat kokemus ohjauksen puutteesta sekä kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä (Liite 4).

6.2.1 Kokemus ohjauksen puutteesta

Kokemus ohjauksen puutteesta muodostuu opiskelijalle annetusta ajasta ja haasteista vuorovaikutuksessa. Opiskelijalle annettu aika on yhteydessä siihen, että perehdyttäjä ei ole aidosti läsnä eikä saatavissa. Lisäksi opiskelijalle annettu aika liittyy perehdyttäjän kiireisyyteen ja keskusteluajanpuutteeseen. Haasteita vuorovaikutuksessa ovat perehdyttäjän vähäinen mielenkiinto perehdyttämistä kohtaan ja vuorovaikutuksen puutteellisuus. (Jonsen, Melender & Hilli. 2013.; Killam & Heerschap. 2013.)

”Perehdyttäjä ei ole aidosti läsnä ja saatavissa.” (3)

”Perehdyttäjä on kiireinen.” (3)

”Vuorovaikutus on puutteellista ja keskustelulle ei varata aikaa.” (2)

”Puuttuu mielenkiinto opiskelijan perehdyttämiseen.” (3)

”Vuorovaikutus on puutteellista ja keskustelulle ei varata aikaa.” (2)

6.2.2 Kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä

Kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä on luottamuksen puuttumista ja hoitohenkilökunnan epäasiallista käytöstä. Luottamuksen puute liittyy varautuneisuuteen opiskelijaa kohtaan sekä luottamuksen puutteeseen opiskelijan taitoja kohtaan. Hoitohenkilökunnan epäasiallinen käytös on muiden hoitajien arvostelua opiskelijan läsnäollessa. (Jonsen, Melender & Hilli. 2013.; Omer, Suliman, Thomas & Joseph. 2013.)

”Opiskelijaan suhtaudutaan työyhteisössä varautuen.” (5)

”Opiskelijan taitoihin ei luoteta.” (2&5)

”Hoitohenkilökunta ilmaisee mielipiteitään toisista hoitajista; arvostelevat heitä opiskelijalle.”

7 POHDINTA

Kirjallisuuskatsauksen tekeminen antaa mahdollisuuden oppia itse kirjallisuuskatsauksesta. Opiskelijalle kirjallisuuskatsauksen tekeminen onkin mahdollisuus uuden oppimiseen. Kirjallisuuskatsauksen teossa oppii soveltamaan esimerkiksi erilaisia viittauskäytänteitä. Keskeistä kirjallisuuskatsauksessa on valita opinnäytetyön aiheeseen liittyvä kirjallisuus. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 258–259.) Opinnäytetyöhön saatiin käytännön vinkkejä koulun kirjaston informaattikolta. Informaattikon ohjeista oli paljon apua tiedonhaussa.

7.1 Tulosten tarkastelu

Tämä opinnäytetyö tuotti aiempaan tutkittuun tietoon perustuvaa tietoa. Tutkimusten mukaan hyvä sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttäminen muodostuu perehdyttämistä edistävästä ja estävästä tekijöistä. Tietoa saatiin siitä, mitkä tekijät edistävät ja mitkä estävät sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä.

Sairaanhoitajaopiskelijat kokevat sallivan ilmapiirin olevan ratkaiseva tekijä perehdyttämisen edistämiseksi. Perehdyttäjän tulee omalta osaltaan olla luomassa sallivaa ilmapiiriä koko hoitohenkilöstön kanssa. Opiskelijoiden kuvauksista tuli esille se, että opiskelijat ovat kokeneet oman myönteisyytensä vaikuttaneen siihen, miten he kokevat saamansa perehdytyksen. Asenteet ratkaisevat pitkälti sen, mitkä ovat kokemukset perehdytyksen onnistuneisuudesta. Perehdyttäjän osoittama kiinnostus opiskelijaa ja hänen osaamistaan kohtaan edistää perehdyttämistä. (Jonsen ym. 2013., Killam ym. 2013.)

Perehdytykseen liittyy edistävien tekijöiden lisäksi estäviä tekijöitä. Sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemusten mukaan perehdyttäjän vähäinen mielenkiinto ja saatavissa olo estävät perehdytystä. Opiskelijan oppiminen vaikeutuu, ja perehdyttäjän tulee perehdyttää opiskelijalle samoja asioita toistuvasti entistä herkemmin. Opiskelijoita hämmentää yleisesti se, että heidän perehdytykseensä ei kiinnitetä aina riittävästi huomiota. Opiskelijat kokevat perehdytyksen jääneen pintapuoliseksi, mikä vaikuttaa hylätyksi tulemisen tunteen muodostumiseen. Perehdyttäjän fyysinen paikalla oleminen ei aina liity siihen, että hän olisi myös aidosti läsnä ja kiinnostunut vuorovaikutustilanteesta opiskelijan kanssa. Merkittävää on kiinnittää huomiota siihen, että opiskelijat ovat kokeneet tilanteita, joissa perehdyttäjistä on huomannut hänen olleen epätietoinen, miten opiskelijaa tulisi perehdyttää. (Jonsen ym. 2013., Killam ym. 2013.)

7.2 Opinnäytetyön luotettavuus

Kirjallisuuskatsauksen teossa tulee kiinnittää huomiota olemassa olevien tutkimusten ja kirjallisuuden luotettavuuteen. Keskeistä on arvioida kirjallisuuskatsauksen teossa sitä, millaisia tutkimusasetelmia ja -menetelmiä on käytetty ja mitkä ovat tutkimusten keskeiset

tutkimustulokset. Tärkeää on arvioida kriittisesti sitä, onko tutkimuksissa esille tuodut päätelmät vahvaan näyttöön perustuvia. Keskeistä on se, että lähteitä hyödynnetään oikeudenmukaisesti; tekstiä referoidaan omin sanoin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 121.)

Kirjallisuuskatsauksen tekemiseen liittyvät keskeisesti hyvät tieteelliset käytännöt ja niiden noudattaminen. Kirjallisuuskatsauksen teossa tulee olla huolellinen, rehellinen ja tarkka. Kirjallisuuskatsausta tehtäessä tulee muistaa se, että opinnäytetyössä mainitaan hyödynnettyjen tutkimusten tutkimustulokset tarkasti tutkimukseen perustuen. Lisäksi opinnäytetyössä on huomioitava alkuperäislähteiden käyttö luotettavuuden kannalta. Tutkimustulokset johtopäätöksineen on esitetty alkuperäislähteessä, tutkimuksessa, tutkijan muodostamina. (Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 370.)

Tässä opinnäytetyössä on kuvattu tarkasti eri vaiheet siitä, miten kirjallisuuskatsaus tehtiin. Käytettyjen hakusanojen ja hakulauseiden tarkka kuvaaminen on tärkeää, jotta kenellä vain on mahdollisuus perehtyä tämän opinnäytetyön aineistoon valikoituneisiin tutkimuksiin uudelleen. (Leino-Kilpi & Välimäki 2012, 370.) Kyseisiä periaatteita noudatettiin tässä opinnäytetyössä.

Kaikki mukaan valikoituneet tutkimukset olivat kansainvälisiä. Sairaanhoidajaopiskelijoiden perehdytyksestä on tehty useita tutkimuksia kansainvälisesti, ja toki löytyy Suomessakin tehtyjä tutkimuksia. Tähän opinnäytetyöhön ei valikoitunut yhtään suomalaista tutkimusta, sillä suomenkielisillä hakusanoilla löytyi pääsääntöisesti vain perehdyttäjien kokemuksia heidän toteuttamastaan perehdytyksestä. Tutkimuksia haettiin aluksi siis suomenkielisillä hakusanoilla, ja viitteitä löytyikin valituilla hakusanoilla Medic:istä yhteensä kahdeksan tutkimusta.

Kyseiset kahdeksan suomenkielistä viitettä saatiin rajaamalla aikaväliksi vuodet 2010-2015; viitteet sisälsivät abstraktin ja ne oli saatavilla kokotekstinä. Tutkimukset luettiin läpi otsikkotasolla, ja niistä vain kaksi oli otsikon perusteella hyväksyttäviä. Tiivistelmän lukemisen jälkeen nämä kaksi tutkimusta hylättiin, koska toinen niistä käsitteli perehdyttäjän arvioita omista perehdytystaidoistaan ja toinen kuvasi osastonhoitajan kokemuksia. Suomenkieliset tutkimukset jäivät aineiston ulkopuolelle sekä ikänsä että sen vuoksi, että ne olivat opinnäytetyötasoisia.

Tutkimusten valintaprosessiin vaikutti tiedonhaussa käytetyt hakusanat. Hakusanat valittiin opinnäytetyössä asetettujen kysymysten mukaan. Tietokantahauissa, Cinahl:issa ja PubMed:issä, käytetyt hakulauseet olivat asiasanahakuja. Suomenkieliset hakusanat eivät olleet täysin synonyymejä englanninkielisten hakusanojen kanssa, mikä saattoi vaikuttaa siihen, että merkittäviä suomenkielisiä tutkimuksia saattoi jäädä tutkimusaineiston ulkopuolelle.

Tässä opinnäytetyössä pyrittiin vahvistamaan luotettavuutta kuvaamalla tiedonhakuprosessi mahdollisimman tarkasti. Lisäksi huomiota

kiinnitettiin siihen, että induktiivinen sisällönanalyysiprosessi havainnollistettiin esimerkein. Saatuja tutkimustuloksia verrattiin lukemalla valitut tutkimukset moneen kertaan läpi, jotta varmistuttiin siitä, että tulokset ovat yhdenmukaisia alkuperäisaineiston sisällön kanssa. Luotettavuuden lisäämiseksi valituista tutkimuksista on koottu taulukko, josta selviää tutkijat, vuosi, maa, menetelmä ja keskeiset tulokset.

Tutkimusten tulosten käsittelyyn on voinut vaikuttaa kieliharha. Tutkimukset luettiin aluksi useaan kertaan läpi, minkä jälkeen tutkimukset käännettiin kokonaisuudessaan suomenkielelle. Kääntämisessä käytettiin apuna WSOY:n suomi-englanti-suomi-sanakirjaa, ja jokainen sana käännettiin suomenkielelle kirjallisesti. Opinnäytetyöntekijä on kuitenkin saattanut kääntää jotakin sellaiseen muotoon, että alkuperäinen ilmaus on saanut hieman eri merkityksen suomenkielelle käännettynä.

7.3 Opinnäytetyön eettisyys

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012–2014) on määritellyt hyvään tieteelliseen käytäntöön liittyviä tutkimuseettisiä asioita. Hyvään tutkimuseettiseen käytäntöön kuuluu se, että noudatetaan rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta. Tämä opinnäytetyö on raportoitu tarkasti noudattaen huolellisuutta ja tarkkuutta. Opinnäytetyön eri vaiheissa on noudatettu edellä mainittuja asioita.

Hyviin tieteellisiin käytänteisiin kuuluu huolellisuuden noudattaminen sekä tutkimusten että tutkimusten tulosten arvioinnissa. Tässä opinnäytetyössä käsitelläänkin tutkimusartikkelien tutkimusvastauksia sellaisenaan kuin ne niissä on esitetty. Lisäksi tutkijoiden julkaisuihin viitataan asianmukaisesti, niillä tiedoilla, joita julkaisusta on saatavilla (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014.)

Tässä opinnäytetyössä kiinnitettiin huomiota tavoitteiden selkeyteen ja yhdenmukaisuuteen. Opinnäytetyössä on määritelty tavoitteet selkeästi, ja ne on kirjoitettu eri opinnäytetyön kohtiin sana sanalta samalla tavoin kuin ne opinnäytetyön alussa on määritelty. Nämä asiat on huomioitu jokaista tutkimusta luettaessa sekä vastauksia poimittaessa. Tutkimusten asiasisältöä on kunnioitettu; tutkimustulokset on esitetty alkuperäisessä muodossaan niitä muuttamatta (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012–2014.)

7.4 Päätelmät ja jatkotutkimusehdotukset

Päätelmänä voidaan todeta, että sairaanhoitajaopiskelijan perehdytykseen liittyy sekä edistäviä että estäviä tekijöitä. Perehdyttäjän tulee olla avoin ja kiinnostunut opiskelijasta aidosti. Oppimistavoitteista keskustelemiseen kannattaa käyttää aikaa, jotta opiskelijan perehdyttäminen on opiskelijalähtöistä.

Salliva ilmapiiri on perehdyttämistä edistävä tekijä. Sallivassa ilmapiirissä sairaanhoitajaopiskelija on avoin ja kokee olonsa turvalliseksi. Perehdyttäjällä on ratkaiseva merkitys siinä, miten opiskelija kokee olonsa yhteistyössä hänen kanssaan. Opiskelijamyönteinen perehdyttäjän asenne välittyy opiskelijalle, mihin liittyen asenteet vaikuttavat opiskelijan kokemukseen saamastaan perehdytyksestä. Sekä opiskelijan että perehdyttäjän asenteet vaikuttavat opiskelijan kokemukseen perehdytyksestä.

Perehdyttäjän mielenkiinto perehdyttämistä kohtaan vaikuttaa perehdyttämiseen monella eri tavalla. Perehdyttäjän ollessa kiinnostunut perehdytyksestä hän etsii tutkittua tietoa perehdytyksestä, ja haluaa kehittyä perehdyttäjänä. Perehdyttäjän tulee olla fyysisesti paikalla perehdyttämässä opiskelijaa käytännön hoitotyöhön sekä olla myös aidosti läsnä ja kiinnostunut vuorovaikutustilanteesta opiskelijan kanssa.

Tutkimustuloksissa tuli esille se, että opiskelijaa tulee rohkaista ja kannustaa aktiivisesti eri tilanteissa. Rohkaiseminen liittyy siihen, että opiskelijaa tulee rohkaista esittämään kysymyksiä. Perehdyttämistä estävät kokemukset opiskelijalle annetun ohjauksen puutteesta sekä kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä. Tämän opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää perehdytystyön kehittämisessä ohjatuissa harjoitteluissa.

Jatkotutkimusta voisi tehdä kirjallisuuskatsauksen muodossa siitä, mitkä muut tekijät kuin perehdytys vaikuttavat sairaanhoitajaopiskelijan oppimiseen ohjatussa harjoittelussa. Tämän opinnäytetyön toimeksiantajaorganisaatiolle olisi tästä asiasta hyötyä, sillä kyseisessä organisaatiossa kehitetään sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdytystä.

LÄHTEET

Cox, C., Drefs, S., Hagler, P. & Yonge, O. 2011. Preceptorship Placements Can Be a Burden for Students. *Journal for Nurses in Staff Development* 27 (1), 29–34. Viitattu 21.8.2015.

Estola, M. & Viitanen, J. 2002. Ohjeita tutkimuksen tekemiseen, opponointiin ja arvioimiseen. Joensuun yliopisto. Taloustieteiden laitos. Kansantaloustiede. Viitattu 11.2.2015.
https://www.uef.fi/documents/16189/1381083/kansis_graduohjeet.pdf/9e2c1984-2cf2-49d0-a9fa-14a57b18bde6

Geir, S. 2011. Perehdyttämisestä jatkuvaan perehdyttämiseen. Jyväskylän yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Viestintätieteiden laitos. Yhteisöviestintä. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 19.1.2015.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/27122/URN%3aNB%3afi%3ajyu-2011060710959.pdf?sequence=1>

Hendricks, S., Wallace, L., Narwold, L., Guy, G. & Wallace, D. 2013. Comparing the Effectiveness, Practice Opportunities, and Satisfaction of the Preceptored Clinical and the Traditional Clinical for Nursing Students. *Nursing Education Perspectives* 34 (5), 310–314. Viitattu 29.4.2015.
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=c8h&AN=104143975&site=ehost-live>

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. osin uud. p. Helsinki: Tammi.

Hoitotyön koulutusohjelman opetussuunnitelma. 2014. SoleOPS. Hämeen ammattikorkeakoulu. Viitattu 8.1.2015.
https://soleops.hamk.fi/opsnet/dis/fi/ops_KoulOhjOps/tab/tab/sea?ryhma_id=8254031&koulohj_id=1463534&valkiel=fi&stack=push2

Johansson, K. 2007. Kirjallisuuskatsaukset - huomio systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen. Julkaisussa Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R.-L. (toim.) Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja tutkimuksia ja raportteja sarja A51. Turku: Digipaino-Turun yliopisto, 2–9.

Jonsèn, E., Melender, H-L. & Hilli, Y. 2013. Finnish and Swedish nursing students experiences of their first clinical practise placement – A qualitative study. *Nurse Education Today* 33 (3), 297–302. Viitattu 29.4.2015.
http://ac.els-cdn.com/S0260691712002018/1-s2.0-S0260691712002018-main.pdf?_tid=f1b14e78-8a01-11e5-a674-0000aacb360&acdnat=1447417846_c2c084310ea4cc7678dfd6190f700146

Jääskeläinen, L. 2009. Sairaanhoidtaja opiskelijan käytännön harjoittelun ohjaajana. Tampereen yliopisto. Hoitotiede. Hoitotieteen laitos. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 19.1.2015.

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/80663/gradu03611.pdf?sequence=1>

Kajander, S. 2007. Sairaanhoidtajaopiskelijoiden arvioita ohjatun harjoittelun laadusta ja QPL – mittarin arviointia. Kuopion yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekanta. Hoitotieteen laitos. Hoitotiede. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 20.1.2015.

http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20090006/urn_nbn_fi_uef-20090006.pdf

Kallio, S. 2011. Tavoitteena taitava sairaanhoidtaja - Sairaanhoidtajaopiskelijan työharjoittelussa. Tampereen yliopisto. Kasvatustiede. Kasvatustieteiden yksikkö. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 19.1.2015.

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/82524/gradu05020.pdf?sequence=1>

Killam, L. & Heerschap, C. 2013. Challenges to student learning in the clinical setting: A qualitative descriptive study. Nurse Education Today 33 (6), 684–691. Viitattu 29.4.2015.

http://ac.els-cdn.com/S0260691712003607/1-s2.0-S0260691712003607-main.pdf?_tid=82dda7b2-8a01-11e5-adc5-00000aab0f6b&acdnat=1447417660_defb64a3f7e2ce56f988f7fa53143006

Kristofferzon, M-L., Mårtensson, G., Mamhidir, A-G. & Löfmark, A. 2013. Nursing student's perceptions of clinical supervision: The contributions of preceptors, head preceptors and clinical lectures. Nurse Education Today 33 (10), 1252–1257. Viitattu 29.4.2015.

http://ac.els-cdn.com/S026069171200281X/1-s2.0-S026069171200281X-main.pdf?_tid=af423b60-8a01-11e5-891b-00000aab0f01&acdnat=1447417734_36ee9054327c5c31744db968c345f4d4

Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kyngäs, H. & Vanhanen, L. 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede 11 (1), 3–12.

Laaksonen, H., Niskanen, J., Ollila, S. & Risku, A. 2005. Lähijohtamisen perusteet terveydenhuollossa. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lainio, A. 2008. Perehdyttäminen -käytäntöjä ja kasvatusta. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Aikuiskasvatus. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 19.1.2015.

<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/79539/gradu03221.pdf?sequence=1>

Laki yhteistoiminnasta yrityksissä. 334/2007. Viitattu 8.4.2015.
Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070334>

Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2003. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: sisällönanalyysi. Sisällönanalyysi-prosessin vaiheet. Teoksessa Janhonen, S. & Nikkonen, M. (toim.) Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

Leino-Kilpi, H. & Välimäki, M. 2012. Etiikka hoitotyössä. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

O'Mara, L., McDonald, J., Gillespie, M., Brown, H. & Miles, L. 2014. Challenging clinical learning environments: Experiences of undergraduate nursing students Nurse Education in Practice 14 (2), 208–213. Viitattu 29.4.2015.

http://ac.els-cdn.com/S1471595313001716/1-s2.0-S1471595313001716-main.pdf?_tid=278814fe-89fe-11e5-b1a0-00000aab0f02&acdnat=1447416218_b45b786f49b3184dc7c0c7c9ec7b6022

Omer, T., Suliman, W., Thomas, L. & Joseph, J. Perception of nursing students to two models of preceptorship in clinical training. 2013. Nurse Education in Practice 13 (3), 155–160. Viitattu 29.4.2015.

http://ac.els-cdn.com/S1471595313000280/1-s2.0-S1471595313000280-main.pdf?_tid=116dd856-89ff-11e5-b41d-00000aacb35d&acdnat=1447416610_a6e8fbac4e99fd3630eef1d42f83f9fd

Opetuksen mallit. n.d. OK -opintokeskus. Viitattu 11.2.2015.

<http://kouluttaja.ok-opintokeskus.fi/kouluttaja/opetuksen-mallit>

Perehdytys työpaikalla. n.d. Turun yliopisto. Ohjauksen ja koulutuksen tukipalvelut. Viitattu 8.1.2015.

http://www.korkeakouluosaajat.fi/kaytannon_abc/perehdytys_tyopaikalla

Raunio, P. Kiinnitä työhön ja tulokseen. Opas kuntatyön perehdyttäjille. Suomen Kuntaliitto. Kuntatyö 2010 -projekti. Viitattu 12.1.2015.

file:///F:/Opas_kuntatyon_perehdyttajille_12.1.2015.pdf

Stolt, J. 2011. Opiskelijasta sairaanhoitajaksi. Käytännön harjoittelujaksot sairaanhoitajaopiskelijan ammatillisen identiteetin rakentumisen tukena. Lapin yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 19.1.2015.

<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/76745/Stolt.Jaana.pdf?sequence=1>

Surakka, T. 2009. Hyvä työpaikka hoitoalalla –näin haetaan ja sitoutetaan osaajia. Helsinki: Tammi.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012–2014. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 26.5.2015.

<http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto>

Työturvallisuuslaki. 738/2002. Viitattu 8.4.2015.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ty%C3%B6turvallisuuslaki>

Englanti-suomi-sanakirja. WSOY –sanakirja. 2007.

Tietokanta	Hakulause	Rajaukset	Viitteet	Hylätyt (n=)		Otetut (n=)
Medic	(harjoittelu or työnohjaajat or “terveydenhuollon harjoittelu” or toimipaikkakoulutus) AND (hoitotyö or sairaanhoitajat or ”hoitotyön opiskelijat”) AND (hoitotiede or ”tutkiva hoitotyö”)	Ei	291			
		Koko teksti saatavissa ja julkaistu 2010–2015	9	Otsikon perusteella	Abstraktin perusteella	Koko tekstin perusteella 0
		Abstrakti saatavissa	8	4	3	
CINAHL	(MM”Preceptorship”) AND (MM”Students, Nursing+”)	Ei	237			
		Koko teksti saatavissa ja julkaistu 2010–2015	37	Otsikon perusteella	Abstraktin perusteella	5
		Abstrakti saatavissa	37	7	25	
PubMed	(”Preceptorship” [Majr] AND ”Students, Nursing” [Majr])	Ei	265			
		Koko teksti saatavissa ja julkaistu 2010–2015	45	Otsikon perusteella	Abstraktin perusteella	1
		Abstrakti saatavissa	45	37	7	

YHTEENVETOTAULUKKO VALITUISTA TUTKIMUSARTIKKELEISTA

Tekijä(t) vuosi, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Kohderyhmä Aineiston keruume- netelmä Analyysimenetelmä	Keskeiset tulokset
Kristoffer- zon, Mär- tensson, Mamhidir & Löfmark 2013 Ruotsi	Tutkia sitä, missä määrin hoitotyön opiskelijat olivat tyytyväisiä ohjaajiansa tarjoamaan ohjaukseen, vertailla opiskelijoiden arvioita ohjaajista ja tutkia ohjaussuhteita tuen saannin ja haasteiden tarjoamisen kautta.	Hoitotyön opiskelijat Kyselytutkimus IBM SPSS - tilastomenetelmä	Hoitotyön opiskelijat olivat tyytyväisiä saamaansa perehdytykseen ja heidän panokseensa edistää oppimiskokemuksia. Ohjaajien roolit tulisi määrittellä selkeämmin perehdytyksen kannalta.
Jonsèn, Me- lender & Hilli 2013 Ruotsi & Suomi	Selvittää ensimmäisen vuoden sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia kliinisestä harjoittelusta niin että tutkimuksen keskiössä on ohjaus, reflektointi ja teorian ja käytännön yhteys.	Ensimmäisen vuoden sairaanhoitajaopiskelijat Ryhmähaastattelut Laadullinen sisällön- analyysi	Sairaanhoitajaopiskelijat kokivat sallivan ilmapiirin ja esillä olevien ohjaajien vaikuttavan myönteisesti heidän kokeuksiinsa kliinisestä harjoittelusta.
Killam & Heerschap 2013 Canada	Tutkia hoitotyön opiskelijoiden havaintoja oppimisen haasteista kliiniseen harjoittelupaikkaan liittyen.	Hoitotyön opiskelijat Kuvaileva tutkimus Laadullinen sisällön- analyysi	Hoitotyön opiskelijat kokivat, että heidän oppimisensa oli epätehokasta epärealististen työmäärään kohdistuvien odotusten vuoksi. Opiskelijat tarvitsevat tukea ja mahdollisuuksia taroituksenmukaisiin oppimistilanteisiin.

Hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa – Kirjallisuuskatsaus hoitotyön opiskelijoiden ohjauksesta opiskelijan näkökulmasta

<p>Omer, Suliman, Thomas & Joseph 2013</p> <p>Saudi-Arabia</p>	<p>Tutkia hoitotyön opiskelijoiden havaintoja kahdesta perehdytysmallista.</p>	<p>Hoitotyön opiskelijat</p> <p>Strukturoitu kyselylomake</p> <p>Kvantitatiivinen analyysimenetelmä (SPSS -tilastointi)</p>	<p>Ohjaussuhdemalli, johon sisältyi intensiivinen ohjaus koettiin opiskelijoiden kesken tyydyttävämpanä kuin ohjaussuhdemalli, jossa vaadittiin opiskelijoiden itsenäisyyttä ja itseohjautuvuutta.</p>
<p>Hendricks, Wallance, Narwold, Guy & Wallace 2013</p> <p>USA</p>	<p>Tutkia hoitotyön opiskelijoiden kokemuksia saamistaan oppimiskokemuksista perehdytyksen aikana.</p>	<p>Hoitotyön opiskelijat</p> <p>Kvantitatiivinen analyysimenetelmä</p>	<p>Hoitotyön opiskelijat kokivat tuensaannin olleen perehdytyksessä tärkeää.</p>
<p>O'Mara, McDonald, Gillespie, Brown & Miles 2014</p> <p>Canada</p>	<p>Tutkia hoitotyön opiskelijoiden käsityksiä ja kokemuksia haastavista kliinisistä oppimisympäristöistä.</p>	<p>Hoitotyön opiskelijat</p> <p>Kuvaileva menetelmä</p> <p>Induktiivinen sisälönanalyysi</p>	<p>Hoitotyön opiskelijat kokivat haasteiksi perehdytyksessä ohjaajien esille tuomat odotukset oppimisesta.</p>

Hyvä perehdytys ohjatussa harjoittelussa – Kirjallisuuskatsaus hoitotyön opiskelijoiden ohjauksesta opiskelijan näkökulmasta

Liite 3. (1/2)

Alkuperäisilmaukset	Pelkistykset	Alaluokka	Yläluokka	Yhdistävä luokka
2) ”Perehdyttäjä valmistautuu perehdyttämiseen etukäteen.”	Perehdyttäjän valmistautuminen perehdyttämiseen	Perehdytyksen suunnittelu	Perehdyttäjän yhteistyö opiskelijan kanssa	Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä edistävät tekijät
1) ”Perehdyttäjällä on tietoa opiskelijasta ja hänen opinnoistaan. Perehdyttäjä osoittaa kiinnostusta perehdyttämistä kohtaan. Nämä asiat edistävät perehdyttämistä.”	Tietoa opiskelijasta			
	Tietoa opiskelijan opinnoista			
	Perehdyttäjän osoittama kiinnostus perehdyttämiseen			
1) ”perehdytyksen lähtökohdiana opiskelijan oppimistavoitteet.”	Oppimistavoite perehdytyksen lähtökohta			
4) ”perehdyttäjä keskustele opiskelijan kanssa hänen oppimistavoitteistaan.”	Oppimistavoitteista keskusteleminen			
1) ”kannustetaan oman oppimisen reflektointiin.”	Kannustaminen reflektointiin	Kannustaminen		
2) ”saa tukea niin muodostuu turvallisuuden tunne”	Tuen saanti	Tukeminen		
4) ”rohkaistaan kysymään asioista, mikä lisää turvallisuudentunnetta.”	Rohkaisu kysymysten esittämiseen	Opiskelijan huomiointi yksilönä		
1) ”Hyvä perehdytys luo tyytyväisyyttä ja helpottaa kokonaisvaltaista oppimista.”	Tyytyväisyyden tunteen luominen			
	Kokonaisvaltaisen oppimisen helpottaminen			
2) ”saa järjestelmällistä ja rakentavaa palautetta”	Järjestelmällinen palaute	Palautteen saanti		
	Rakentava palaute			
2) ”Salliva ilmapiiri työyhteisössä.”	Sallivuus	Työyhteisön ilmapiiri	Kokemus perehdytyksen onnistuneisuudesta	
1 & 2) ”Suvaitseva työyhteisön ilmapiiri lisää opiskelijan rohkeutta toimia hoitotyössä.”	Suvaitsevaisuus			
2) ”avoimuus”	Avoimuus			
2) ”Opiskelijan rohkeus kasvaa avoimuudesta.”	Opiskelijan rohkeus kasvaa avoimuudesta.			

Alkuperäisilmaukset	Pelkistykset	Alaluokka	Yläluokka	Yhdistävä luokka
2) ”Kannustavat ja saatavissa olevat perehdyttäjät; asenne perehdyttämiseen on tärkeä asia.”	Kannustava	Opiskelijalle annettu tuki	Perehdyttäjän persoona	Sairaanhoidajaopiskelijan perehdyttämistä edistävät tekijät
	Saatavissa oleva			
1) ”Tunsi aina, että perehdyttäjät tuki minua. Tunsi olevani arvostettu.”	Opiskelijan saama tuki			
	Opiskelijan kokema arvostus			
1) ”Perehdyttäjällä on tietoa opiskelijasta ja hänen opinnoistaan. Perehdyttäjät osoittaa kiinnostusta perehdyttämistä kohtaan. Nämä asiat edistävät perehdyttämistä.”	Perehdyttäjän osoittama kiinnostus perehdyttämiseen	Perehdyttäjän aktiivisuus		
2) ”Opiskelijana omat asenteeni vaikuttavat tiedon vastaanottamiseen.”	Opiskelijan omat asenteet tiedon vastaanottamiseen	Opiskelijan asenteet	Asenteet	
2) ”Kannustavat ja saatavissa olevat perehdyttäjät; asenne perehdyttämiseen on tärkeä asia.”	Perehdyttäjän asenne on tärkeä.	Perehdyttäjän asenteet		
1) ”annetaan ohjausta siitä, miten potilaita hoidetaan yksikössä.”	Ohjauksen antaminen	Perehdytyksen toteuttaminen	Kokemus onnistuneesta perehdytyksen toteutuksesta	
5) ”Intensiivinen ja järjestelmällinen perehdyttäminen.”	Intensiivinen perehdyttäminen			
	Järjestelmällinen perehdyttäminen			

Alkuperäisilmaukset	Pelkistykset	Alaluokka	Yläluokka	Yhdistävä luokka
3) ”Perehdyttäjä ei ole aidosti läsnä ja saatavissa.”	Ei ole aidosti läsnä Ei ole saatavissa	Opiskelijalle annettu aika	Kokemus ohjauksen puutteesta	Sairaanhoitajaopiskelijan perehdyttämistä estävät tekijät
3) ”Perehdyttäjä on kiireinen.”	Perehdyttäjä on kiireinen			
2) ”Vuorovaikutus on puutteellista ja keskustelulle ei varata aikaa.”	Keskusteluajanpuute			
3) ”Puuttuu mielenkiinto opiskelijan perehdyttämiseen.”	Perehdyttäjän vähäinen mielenkiinto perehdyttämistä kohtaan	Haasteet vuorovaikutuksessa		
2) ”Vuorovaikutus on puutteellista ja keskustelulle ei varata aikaa.”	Vuorovaikutuksen puutteellisuus			
5) ”Opiskelijaan suhtaudutaan työyhteisössä varautuen.”	Varautuneisuus opiskelijaa kohtaan	Luottamuksen puute		
2 & 5) ”Opiskelijan taitoihin ei luoteta.”	Luottamuksen puute opiskelijan taitoja kohtaan			
2) Hoitohenkilökunta ilmaisee mielipiteitään toisista hoitajista; arvostelevat heitä opiskelijalle.”	Muiden hoitajien arvostelu opiskelijan läsnä ollessa	Hoitohenkilökunnan epäasiallinen käytös	Kokemus ammattitaidosta ja hyväksynnästä	